

Jaarverslag Vereniging Oud Harlingen 2022

Bestuur, functie en portefeuilles

Het bestuur is tot april 2022 als volgt samengesteld:

- C. Huizenga (interim-voorzitter) pers, correspondentie, regeling Klein maar Fijn
- M. Funk (secretaris) correspondentie, SBHH (zoutwinning)
- F.G.M. Attema (penningmeester) ledenadministratie, regeling Klein maar Fijn
- W. van der Meer (lid) bouwzaken, gemeentelijk beleid
- E. H. Runia (lid) communicatie, website, social media
- E. Weidenaar (lid) Monumenten Stichting Harlingen, bouwzaken
- I.-P. Zeijlemaker (lid) Beeldbank
- N. ten Wolde (lid) notulist, rotte kiezen

Vanaf april 2022 is het bestuur als volgt samengesteld:

- F.G.M. Attema (voorzitter) pers, correspondentie, regeling Klein maar Fijn
- J. Feikema (penningmeester) ledenadministratie, regeling Klein maar Fijn
- J. Walta (secretaris) correspondentie, SBHH (zoutwinning)
- W. van der Meer (lid) Jeugdeducatie, gemeentelijk beleid
- E. H. Runia (lid) communicatie, website, social media
- E. Weidenaar (lid) Monumenten Stichting Harlingen, bouwzaken
- I.-P. Zeijlemaker (lid) Beeldbank

De verschillende werkgroepen leveren een belangrijke bijdrage aan de activiteiten van de vereniging (zie verderop). In iedere werkgroep zit ook een bestuurslid.

Ledenbijeenkomsten

Het is erg fijn dat de Vereniging de ledenvergaderingen weer fysiek kan organiseren. We hebben wel afgesproken alle ledenvergaderingen zowel fysiek als digitaal te blijven organiseren. Op deze manier kunnen alle leden de vergaderingen laagdrempelig bijwonen. Films voor de beide avonden werden verzorgd door Iemke Pieter Zeijlemaker en Clemens van der Zwet. De bijeenkomst voor vrijwilligers van onze Vereniging kon dit jaar wel doorgaan. Alle vrijwilligers kregen een presentje.

Beleid en overleg

- Gemeente – college: Er zijn dit jaar meerdere vergaderingen met de wethouder. E. de Groot en adviseur Cultureel Erfgoed Marleen Pennewaard geweest. Verschillende actuele zaken werden besproken Centrale Huisvesting, Erfgoed Harlingen, Energie transitie, Welstandsnota.
- Gemeente – Openbare werken: Met ambtenaren bespraken we o.a. de centrale huisvesting van de ambtenaren, een aantal projecten en werkzaamheden op het gebied van verkeer en de inrichting van de openbare ruimte.
- Participantenoverleg: Onder meer een bijeenkomst waarin alle nieuwe raadsleden konden kennismaken met het Participantenoverleg.

Ledenadministratie (portefeuille J. Feikema)

Oud Harlingen begon in 2022 met 1494 leden. In de loop van het jaar moesten helaas 43 leden wegens opzegging, verhuizing, overlijden of wanbetaling van de ledenlijst worden afgevoerd. Er hebben zich 54 nieuwe leden aangemeld. Op 31 december 2022 werd het jaar afgesloten met 1505 leden. 2022 had dus een positieve aanwas van 11 leden.

Eind 2022 is de Club van 100 opgestart waarmee we ook ondernemers aan de Vereniging proberen te binden. Zij betalen jaarlijks € 100,- en worden als tegenprestatie vermeld op de website en het 'club van 100-bord' op de instuif en de ledenvergaderingen.

Werkgroep Bouwzaken (portefeuille E. Weidenaar)

Na de oproep op de najaarsvergadering en in onze nieuwsbrief hebben zich twee heren aangemeld als nieuwe bouwcommissieleden.

Met dhr. Junte Lohman hebben we inmiddels kennis gemaakt en hij gaat ons helpen met de bouwzaken. De tweede kandidaat is bij het volgend overleg aanwezig en dan gaan we kijken of hij ons ook gaat assisteren.

We hebben samen met de Hein Buisman stichting en de Bescherming Historisch Harlingen een visie opgezet in het kader van de nieuw omgevingswet. Deze omgevingswet is inmiddels door de overheid uitgesteld tot 1 januari 2024.

De titel is: Harlinger erfgoed als fundament, leidraad en inspiratiebron bij de ontwikkeling van onze leefomgeving.

Deze visie hebben wij gezamenlijk aangeboden aan de wethouder om ervoor te zorgen ons aanwezige erfgoed te gebruiken als fundament voor de omgevingsvisie en een uitnodiging om de kennis en ervaring van alle betrokken partijen te benutten om in samenwerking te komen tot een uitvoeringsplan. We hopen voor de zomer 2023 het concept te krijgen van de gemeente, zodat we met alle partijen dit concept kunnen beoordelen.

Redactie Magazine (portefeuille E. Runia)

Donderdagavond 3 november is het allernieuwste magazine gepresenteerd voor de buitenwereld. Een magazine boordevol geschiedenis en historische verhalen. Zoals u van ons gewend bent zijn de verhalen van een ver verleden maar ook wat "jongere" verhalen. Het eerste exemplaar is dit keer uitgereikt aan de redactie van de laatste uitgave. De 4 redactieleden hebben te kennen gegeven te willen stoppen na, soms, meer dan 25 actieve jaren in de redactie. Onze dank is groot want het is niet gering wat voor werk het is om tot een artikel te komen, laat staan een magazine met zoveel artikelen. Op deze avond hebben we de nieuwe redactie welkom geheten.

Bauke Posthuma, Roel Sluiter en Johnny de Groot nemen het stokje over van Anneke Visser, Hinke de Jong, Geert Noorman en Theo Althuis.

De avond werd muzikaal onderbroken door Johan Jorna en Hans Otten.

Werkgroep Muurschilderingen (portefeuille J. Feikema)

In het jaar 2022 zou de muurschildering van "Victor Oil" op de hoek Rozengracht / Steenhouwersstraat worden opgefrist. Helaas was de toestand van de stuclaag van de muur zodanig dat een opfrisbeurt niet is uitgevoerd omdat de schildering geen lang leven zou hebben. We hopen dat, nadat de stuclaag opnieuw is aangebracht, dit in 2023 worden alsnog kan worden uitgevoerd door Wiebren van Zandbergen.

Het bord op de hoek Brouwersstraat / Hofstraat van "Old Smoker" Zeinstra Sigarenfabriek gaat dit jaar naar Klaes Posthuma in Akkrum voor een opfrisbeurt.

De rest van de muurschilderingen zijn in een zodanige staat dat die in elk geval in 2023 nog niet onder handen genomen hoeven te worden.

Werkgroep Beeldbank (portefeuille I.-P. Zeijlemaker)

Gedurende het jaar 2022 zijn er enkele donaties geweest richting de beeldbank van Oud Harlingen. Ook komen er regelmatig vragen richting de Vereniging over oude foto's of filmpjes die we zo goed mogelijk beantwoorden. Met de rijke kennis binnen de Vereniging, weten we in de meeste gevallen wel de antwoorden te vinden.

De Beeldbank (eerder wel bekend als het Filmfonds) had een grote collectie oude films opgeslagen in een speciale, specifiek bestemde kluis voor VOH in het Hannemahuis. Het merendeel van deze films zijn in het verleden al gedigitaliseerd. En ondanks dat er zeer goed op dit materiaal werd gepast, zaten we een beetje met al deze originele 8mm, super-8 en 16mm materiaal in onze maag. Een eerder bezoek aan Het Fries Filmarchief leerde ons dat een prima onbeheerde locatie toch gevaarlijk kan zijn voor de kwaliteit van de films. Zeker wanneer deze in een slecht geventileerde ruimte opgeborgen staat. Bepaalde films kunnen verzuren met een sterke azijn geur tot gevolg. De sterke azijngeur wijst op de ontbinding van de acetaatonderlaag van film. En één verzuurde film kán een gehele collectie "infecteren"... Daarop hebben we besloten om een start te maken met het verplaatsen van dit archief naar het Fries Filmarchief. Zij gaan opnieuw de beelden bekijken en de metadata vergelijken met de gegevens die de beeldbank verzameld heeft. Indien nodig en bij twijfel besluiten we om films opnieuw te digitaliseren.

De films van Vereniging Oud Harlingen was één van de laatste missende schakels in hun Friese archiefbestand en men was zeer verheugd met deze start van samenwerking. Er bleek bij deze verhuizing inderdaad één film aanwezig te zijn die sterk aan het ontbinden was.

Deze film zal z.s.m. door hen bekeken worden en daarna opgeslagen worden in een quarantaine ruimte waar meer verzuurde films zijn opgeslagen, ver weg van de niet aangetaste films.

Verder is in 2022 onze Cloud opslag operationeel gegaan, dus we hebben nu een veilige back-up locatie van alle digitale films en foto's.

In 2023 willen we doorzetten met enkele kleine investeringen. Zo willen we de mogelijkheid hebben om ook A3-formaat en pagina's van boeken één voor één te kunnen "scannen".

Daarover hopelijk later dit jaar meer.

Mocht u nog oude films en foto's hebben en u vindt het goed als wij daar een digitale kopie van maken, schroom niet om contact op te nemen of kom met het materiaal langs op één van de contact dagen.

Werkgroep Archiefonderzoek (portefeuille Chris Elsinga)

In 2022 werden liefst 1142 boedelinventarissen uit de periode 1598-1727 getranscribeerd. Deze inventarissen zijn lange lijsten met een exacte opgave van de huisinventaris die na het overlijden van de bewoner werd aangetroffen. Het checken van de ontcijferde teksten is al even arbeidsintensief als het ontcijferen van het oude schrift. Op dat gebied is een flinke achterstand ontstaan. Eind 2022 waren 752 boedels verwerkt, waarvan 274 aan een precies huisadres zijn gekoppeld. De komende jaren zullen gaandeweg nog meer historische boedelgegevens worden gepubliceerd op www.kleinekerkstraat.nl

De boedelinventarissen strijden om voorrang met het project 'huizenproclamaties'. Het transcriberen van de 18.079 huizenverkopten tussen 1597 en 1810 werd eind 2020 al voltooid. De klus om al deze verkopen aan een huidig pand te koppelen gaat echter nog steeds door. Eind 2022 was bij 13.211 aktes (75%) een huisadres beredeneerd. Wat de zaak bemoeilijkt is dat de huisnummering in Harlingen diverse keren is gewijzigd. Achter de schermen loopt dus ook een project om de uiteenlopende nummeringen in één alomvattend nummeringssysteem om te zetten.

Na jaren van (corona)onderbrekingen is in 2022 de 'Archief-Transcribathon' weer opgepakt. Diverse vrijwilligers werken dan in het stadsarchief samen aan het ontcijferen van 'probleemgevallen'.

Subsidiefonds Klein maar Fijn (portefeuille F.G.M. Attema/J. Feikema)

In het jaar 2022 zijn er 4 aanvragen binnengekomen en gehonoreerd voor het subsidiefonds "Klein maar Fijn" en hiervan zijn 2 gereed gemeld en uitbetaald. Tevens is er een gereed melding van een eerder gestart project ontvangen en is de subsidie daarvoor uitbetaald.

Schenken Cultureel ANBI (portefeuille F.G.M. Attema/J. Feikema)

De Vereniging Oud Harlingen heeft dit jaar meerdere schenkingen van in totaal meer dan € 5000 ontvangen. Wij danken alle gulle gevers. Wij hebben ook de slotbetaling van de nalatenschap van mevrouw D. Glastra van Loon – Bruinsma ontvangen. Tot 2030 mag alleen het rendement van die nalatenschap worden gebruikt. Pas daarna mag het bedrag zelf worden besteed.

Monumenten stichting Harlingen (portefeuille E. Weidenaar)

Inmiddels heeft de stichting 5 rijksmonumenten in haar bezit. De drie bruggen: Franekereindsbrug, Oosterbrug en de Singelbrug. Daarnaast de Kleine Sluis aan de Rozengracht en de Grote Sluis aan de Rommelhaven.

De beide sluisen zijn dit jaar geïnspecteerd door Oosterhof- Holman.

Voor de drie bruggen is er een jaarlijks onderhoudscontract afgesloten met De Boer & De Groot.

De MSH heeft een adviserende rol bij de restauratie van de Kerkpoortsbrug, die wordt gerestaureerd door De Boer & De Groot. Voor info www.monumentenstichtingharlingen.frl.

Stichting Bescherming Historisch Harlingen (portefeuille J. Walta)

Deze ‘dochteronderneming’ van Oud Harlingen heeft als missie elke schade voor Harlingen en zijn inwoners te voorkomen. Om dat te bereiken worden de ontwikkelingen op onder andere juridisch, wetenschappelijk en politiek terrein actief gevolgd. Verder worden 24/7 metingen gedaan in de Harlinger ondergrond, óók aan het grondwaterpeil. Dit waren in 2022 belangrijke ontwikkelingen:

- Naast de ondergrondse metingen zijn, als proef, ook bovengrondse uitgevoerd. Vanaf straatniveau en met drones vanuit de lucht is historische bebouwing minutieus in beeld gebracht. Met Frisia lopen gesprekken over uitbreiding van het meetnet met extra meetpunten.
- Tijdens een publieksavond in RSG Simon Vestdijk zijn de eerste resultaten gepresenteerd van al deze metingen. Ze worden samengevat op de website: www.pilotharlingen.nl
- De Commissie Mijnbouwschade, die eventuele schades gaat beoordelen, zegt niet bevoegd te zijn de metingen in Harlingen te erkennen als doorslaggevend bewijs. Om die reden heeft de Stichting staatssecretaris Vijlbrief gevraagd de commissie een ruimer mandaat te geven.
- Zowel de gemeente Harlingen als de Provincie Fryslân namen in dit verband een motie aan waarin wordt gesteld dat de Harlingers recht hebben op een erkende nulmeting.
- Het Staatstoezicht op de Mijnen wil dat eventuele cavernes van Frisia anders van vorm worden én beperkt in grootte blijven, om in de toekomst na-ijlende bodemdaling te voorkomen.
- De stichting heeft nader onderzoek naar zulke na-ijlende zout kruip gevraagd, mede naar aanleiding van een rapport van het Adviescollege Hand aan de Kraan Waddenzee. Actuele informatie is te vinden via de website www.sbhh.nl

Juridisch Fonds (portefeuille J. Feikema)

De Vereniging heeft bezwaar ingediend tegen de verleende omgevingsvergunning om een garage op het Franekereind 42 te bouwen. Hiervoor is een extern advies opgevraagd bij een onafhankelijke adviesorganisatie voor ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed (Libau te Groningen) en is een advocaat is geschakeld. De kosten hiervan zijn helaas aanzienlijk maar het bestuur is van mening dat ons doel om het monumentale karakter van Harlingen te behouden ons daartoe verplicht. Om dit soort acties te kunnen blijven doen is wel geld nodig. Als u daaraan wilt bijdragen kunt u uw bijdrage storten op de rekening van het Juridisch Fonds: NL88 RABO 0142 3672 14 ten name van Vereniging Oud Harlingen.

Werkgroep Jeugdeducatie (portefeuille W. van der Meer)

Afgelopen juni 2022 hebben wij er een nieuwe bestuursfunctie bij gekregen. Wiegerina van der Meer heeft deze taak op zich genomen. We vinden het belangrijk dat de jeugd kennis krijgt van het Harlinger erfgoed en dat ze leren hoe belangrijk het is om zuinig te zijn op onze prachtige stad. We hopen met verschillende projecten de scholen te bereiken. Met een kleine werkgroep bestaande uit Jan Zondervan en Tienieke van Montfort is er een opzet gemaakt. Deze is uitgewerkt en aangepast aan verschillende doelgroepen. We zijn heel erg blij met het eerste project wat plaats gevonden heeft op de Maritieme Academie in samenwerking met het Hannemahuis en de Stadsgidsen.

De leerlingen hebben onderzoek gedaan naar hun eigen persoonlijk erfgoed d.m.v. stamboom onderzoek en het interviewen van grootouders en daarnaast hebben ze onderzoek gedaan naar de geschiedenis van het Maritieme verleden van Harlingen. Het eindresultaat was een speurtocht door de stad die de docenten moeten gaan lopen. Het volgende project wordt een project op de Simon Vestdijk. Hier gaan de leerlingen de verbinding zoeken met hun eigen verleden en de verbinding met Harlingen.

Verdere activiteiten en gebeurtenissen

Open Monumentendag

Tijdens de Open Monumenten dag gehouden op 11 september konden een kleine 20 panden bezocht worden. Er was dit jaar extra aandacht aan Harlinger tegels. Bij de Harlinger Aardewerk en Tegelfabriek kon men antieke tegels laten taxeren. In het museum en ook in diverse particuliere panden zijn prachtige tegelverzamelingen te zien. Daarnaast waren er onder andere lezingen, foto's en films in het station en workshops voor kinderen in het Hannemahuis. De Doopsgezinde kerk biedt muzikaal vertier door Loek van der Heide (zang) en Oeds Wijnsma (piano). De Stadsgidsen gaven een rondleiding. De organisatie van de dag was in handen van Gemeente Harlingen in samenwerking met Tourist Info Harlingen, de Stadsgidsen en de Vereniging Oud Harlingen.

Winterborrel

Na de Corona-jaren zijn dit jaar onze vrijwilligers weer uitgenodigd voor het jaarlijkse winterborrelgebeuren. Dit maal in het oude veilinggebouw, waar thans de Jumbo een mooie lounge heeft gevestigd. Anneke F. Visser en haar broer Rein Visser hebben een bijzonder leuke presentatie gegeven over de Wasbleek, het ontstaan van het veilinggebouw en de latere supermarkten. Ook hebben de vrijwilligers een kijkje kunnen nemen in de oude afmijnzaal waar vroeger de veilingklok hing.

Lichtjes op oorlogsgraven

Alweer voor de 8e keer zijn op Kerstavond door bestuursleden en vrijwilligers van de Vereniging Oud Harlingen, lichtjes op de oorlogsgraven geplaatst op de Algemene Begraafplaats te Harlingen. Ook werden bij de verschillende oorlogsmonumenten op de Algemene Begraafplaats, zoals bij het Neuengamme monument, het Nederlands-Indië monument en het monument op de Joodse Begraafplaats lichtjes geplaatst. Tevens zijn er lichtjes geplaatst bij het oorlogsmonument Sint-Joris en de draak in het Harmenspark, bij het Zeeliedenmonument op de Waddenpromenade en bij het monument op de Schritsen, ter herinnering aan de slachtoffers, die op 5 november 1941 zijn omgekomen bij het bombardement. Op meer dan 398 plaatsen in Nederland worden op Kerstavond lichtjes bij oorlogsgraven geplaatst.

PR/Communicatie

Vanaf okt 2020 t/m febr 2022 hebben we tweewekelijks onze vrijwilligers in het zonnetje gezet in de HC met een interview en mooie foto. Zonder deze waardevolle vrijwilligers kunnen we niet als Vereniging. In het voorjaar is wederom een Pienehassus Quiz verschenen in de HC. Leuke weetjes over historische details in onze mooie binnenstad. Onze FB pagina wordt druk bezocht en heeft al ruim 1000 volgers. Via dit medium proberen we belangstellenden op de hoogte te houden van onze activiteiten en andere wederwaardigheden op historisch gebied. Twee keer per jaar informeren we onze leden over lopende en toekomstige zaken via een nieuwsbrief.

Lichtjestocht

In december 2022 hebben we eindelijk weer een lichtjestocht kunnen organiseren. Op zaterdag 17 december liepen vele Harlingers de route door de stad. Het thema was deze keer 'Ambachten'. Er waren dan ook vele oude ambachten te bewonderen dan wel live, zoals onder andere het netten boeten en het weven op een weefgetouw door Sannie. Maar ook werden er ambachten uitgebeeld door diverse vrijwilligers. Bij Boekhandel de Jong kon men boekbinden. In het begin van de route werden er door de brugwachter zakken met spekjes uitgedeeld aan alle deelnemers zodat er onderweg geen honger werd geleden. Halverwege kon iedereen zich opwarmen met een glas glühwein of warme chocolademelk. De hele route werd voorzien van lichtjes in potjes. Dankzij heel veel vrijwilligers hebben wij het dit keer weer kunnen organiseren en was het een groot succes met heel veel deelnemers.

Banners

Op een vroege maandagmorgen in juli zijn er 2 banners onder de Havenbrug en de Prins Hendrikbrug geplaatst. Op de banners staan prachtige Harlinger teksten met op de achtergrond mooie foto's van Harlingen. Helaas zijn ze in het najaar door slechte weersomstandigheden van de bruggen gescheurd. In 2023 hopen we weer nieuwe banners te kunnen plaatsen.

Koningsdag

Op uitnodiging van de Rotary stonden we in de Engelse Tuin, gezellig samen met de Vrienden van het Hannemahuis. Veel mensen lieten zich fotograferen in het Tobbedanstafereel van de hand van Jacob Roorda. De vrijwillige bijdrage ging naar Roemenië, het goede doel dat de Rotary dit jaar uitgekozen had. We mochten weer een aantal nieuwe leden inschrijven en hebben heel wat boeken kunnen verkopen. Het allerbelangrijkste was natuurlijk om iedereen weer eens te zien en de gezellige gesprekken met iedereen die langskwam.

Instuif

Wat hebben we weer een gezellige Instuif gehad. Deze keer hebben we gekozen voor een nieuwe locatie: De Doopsgezinde Kerk aan de Zoutsloot. Van heinde en ver kwamen Ouwe Seunen langs om foto's en films te bekijken. Maar natuurlijk ook om elkaar weer eens te ontmoeten. Het is tenslotte alweer 3 jaar geleden dat we de Instuif hebben georganiseerd.

De fototentoonstelling was een feest van herkenning. De foto's van Ouwe Seunen, gemaakt door Jan "Kwatsje", had een grote belangstelling. Maar ja, inmiddels soms 15 jaar ouder was het wel even nadenken wie wie was. Maar over het algemeen was iedereen goed herkenbaar. Jan gaf aan dat hij een jaar of 4 geen foto's had gemaakt maar eraan zat te denken om toch maar weer te beginnen. Wie weet laten we een volgende keer nog meer portretten zien!

Een woord van dank is op zijn plaats voor de geweldige medewerking van de vrijwilligers en het bestuur van de Doopsgezinde Kerk.

Lanen

Op zaterdag 14 mei startte de Vereniging met de eerste inloopmiddag in de Lanen 52. De opening werd verricht door Marga Funk, initiatiefneemster van het eerste uur binnen het bestuur van VOH, en Jan Zeinstra van de Hein Huisman Stichting. Sindsdien hebben al vele personen ons kunnen vinden op de tweede zaterdag van de maand. Het is regelmatig een drukte van belang. Veel personen komen langs met vragen over bijvoorbeeld verduurzaming, of over het 'Klein maar Fijn' fonds, of bijvoorbeeld met verhalen en foto's over familie of huizen. Tevens hebben we een aantal nieuwe leden kunnen noteren. Kortom het is een groot succes.